

MÅLRETTET REGULERING – ERFARINGER FRA PILOTPROJEKTET OG TANKER OM NYE SKRIDT

Irene Wiborg, SEGES, Planter & Miljø
Nikolaj Ludvigsen, Miljøstyrelsen

PILOTPROJEKTET - FORMÅL

- Afprøve to mulige reguleringsmodeller for regulering af landbrugets kvælstofanvendelse
- Teste på 30 bedrifter i 4 områder
- Teste med en række bagvedliggende forudsætninger

PILOTPROJEKT - METODE

- Udviklet og afprøvet to forskellige reguleringsmekanismer til målrettet regulering af kvælstof.
- De to modeller (Virkemiddelmodellen og Udledningsmodellen) er udviklet som prototyper, dvs. at de er baseret på en *række forudsætninger* og *begrænsninger*
- Modellerne bygger på samme princip om målrettet og differentieret regulering af landbrugets gødningsanvendelse i forhold til indsatskravene i vandplanerne og jordens evne til at hindre tab af kvælstof (kvælstofretentionen).

METODE

1. Virtuelt – ikke repræsentativ for hele landet
2. Krav til efterafgrøder og norm-reduktion rulles tilbage
3. Mål for N-udledning: Nu drift og mindre N udledning
4. (Bred) vifte af virkemidler kan vælges. Optimere valg ift. N-udledning og økonomi (KALKYLE-mark).

Forudsætninger

1. N-LES3 udvaskningsmodel – *obs problemstilling om marginaludvaskning*
2. De gamle N-retentionskort
3. Økonomiske standardkalkuler

CASE-STUDIE

- Beregnet **IAW1** kvælstofudvaskning og bedriftsøkonomi på baggrund af markplaner fra de 30 bedrifter. Deltagende landmænd har truffet valg om virkemidler. De afledte effekter på klima, natur og fosfor er vurderet overordnet.

Slide 7

IAW1

markplaner og valgte virkemidler er ikke reelt gennemført

Irene Asta Wiborg; 26-01-2015

INVOLVERING AF LANDMÆND OG KONSULENTER

FIGUR 2-3 INVOLVERING AF LANDMÆND OG KONSULENTER I PROJEKTET

DE TO PROTOTYPEMODELLER OG MEKANISMERNE BAG

	Nuværende regulering	Virkemiddel- modellen	Udlednings-modellen
Reguleringsparameter	N-kvote (tildelt kg N/ha)	N-kvote (tildelt kg N/ha)	Udledningskvote (kg N/ha)
Indsatsbehovet målrettes hvert opland	Nej	Ja	Ja
Differentiering af N- norm/udledningskvote	Ingen	Delvist	Helt
Målretning af effekt for virkemidler	Ingen	Helt	Helt

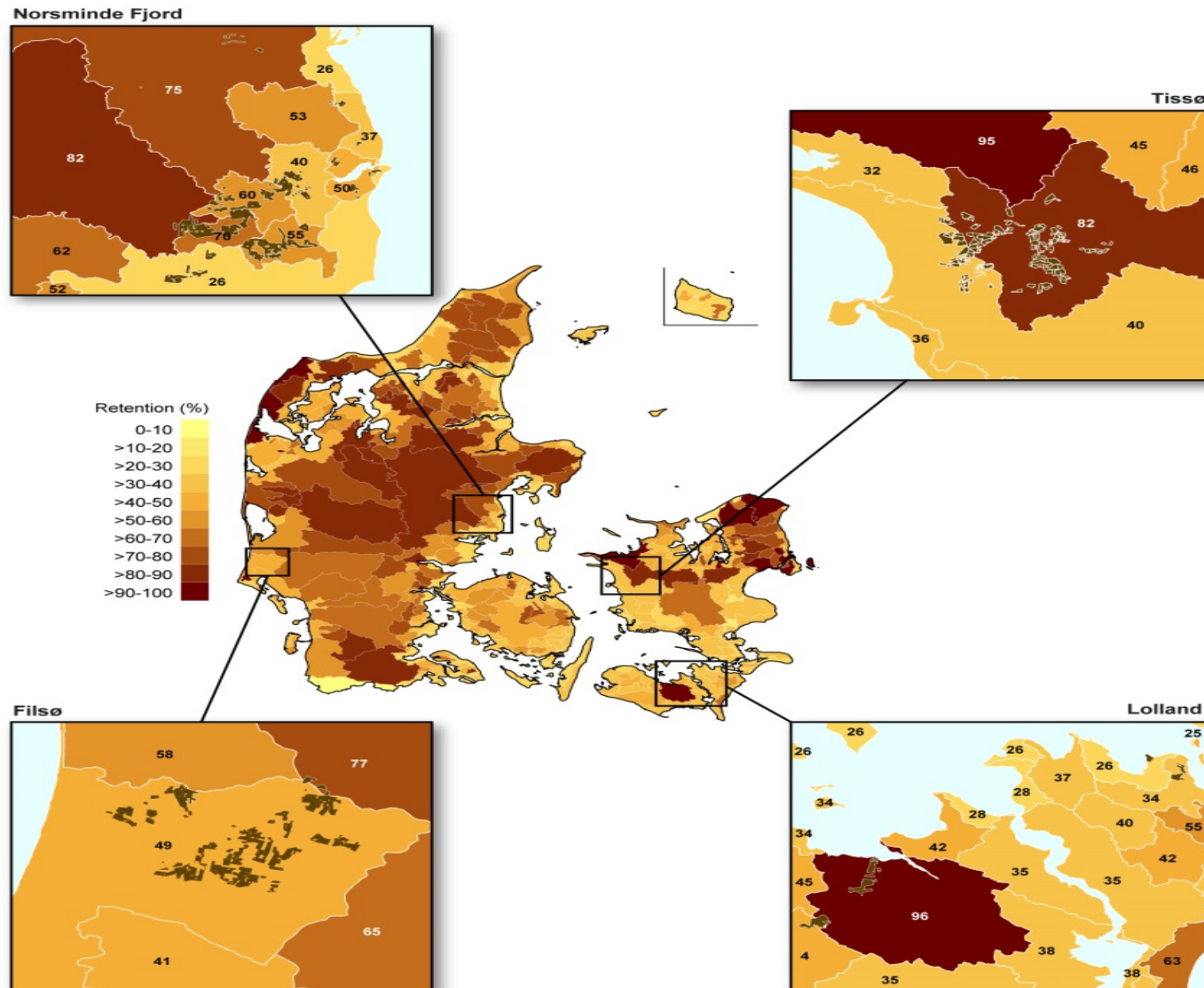
DE TO PROTOTYPEMODELLER - IMPLIKATIONER

Indvirkninger	Nuværende regulering	Virkemiddel- modellen	Udlednings-modellen
Forskel mellem bedrifterne på betydningen for det driftsøkonomiske resultat	Slet ikke	I nogen grad	I meget høj grad
Forskel mellem bedrifter på grund af forskellig retention	Ingen	Delvist	Helt
Mulighed for optimering ved tilvalg af virkemidler	I nogen grad	I høj grad	Fuldt ud

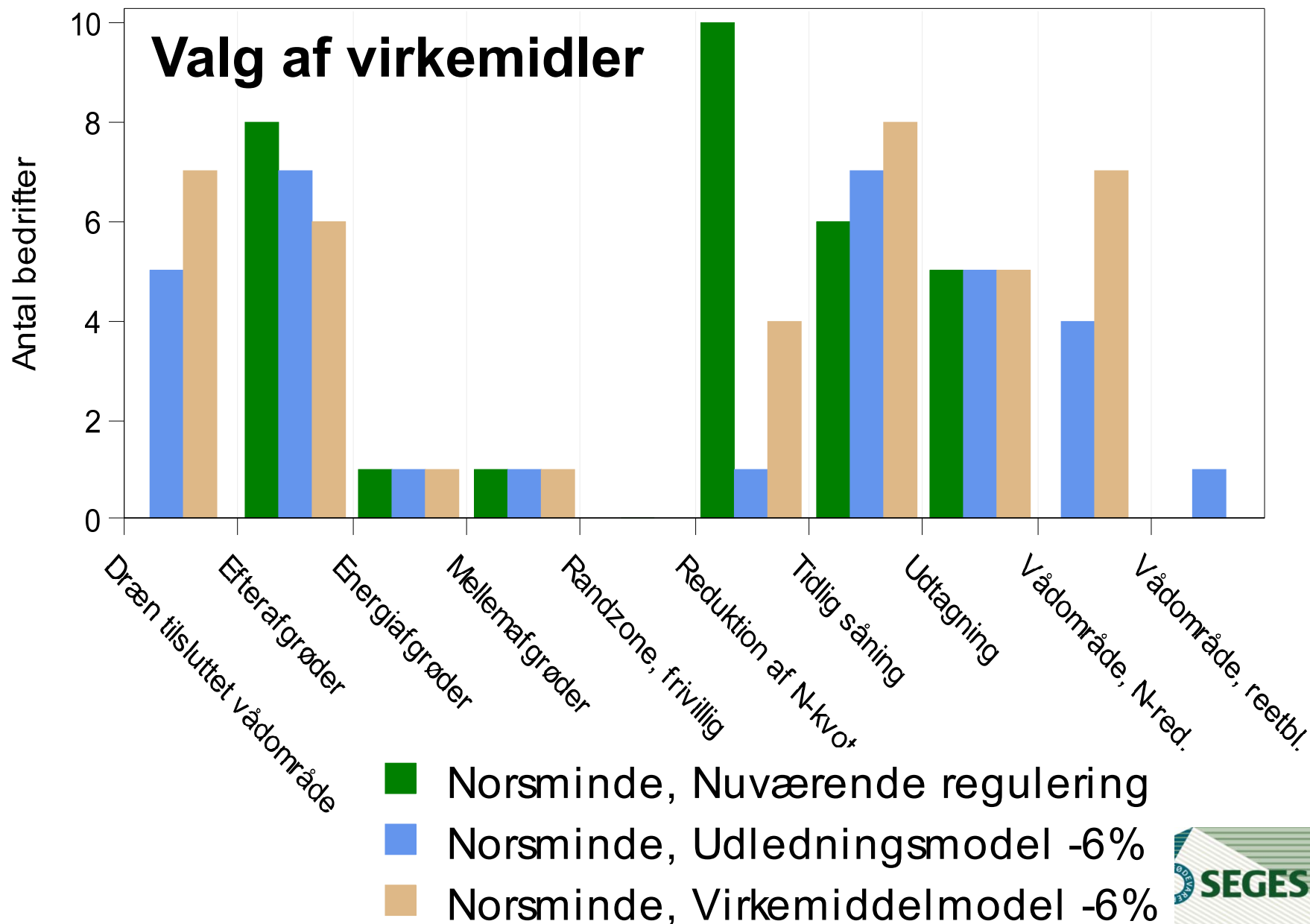
OG SÅ LIDT OM RESULTATERNE

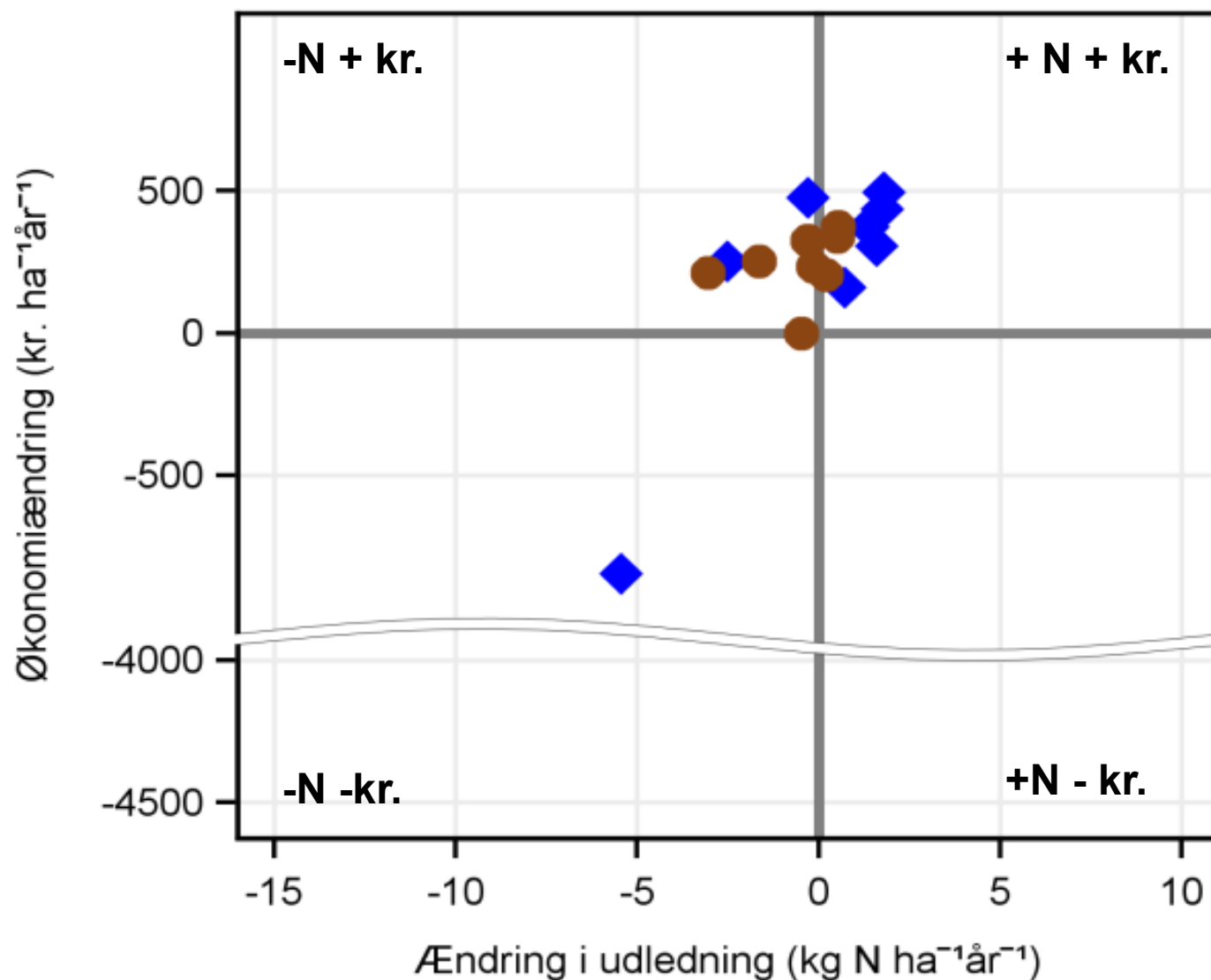
BEDRIFTER OG N RETENTION

Valg af virkemidler

Tissø status quo N-udledning

UM:
7 bedre kr.
1 taber kr.

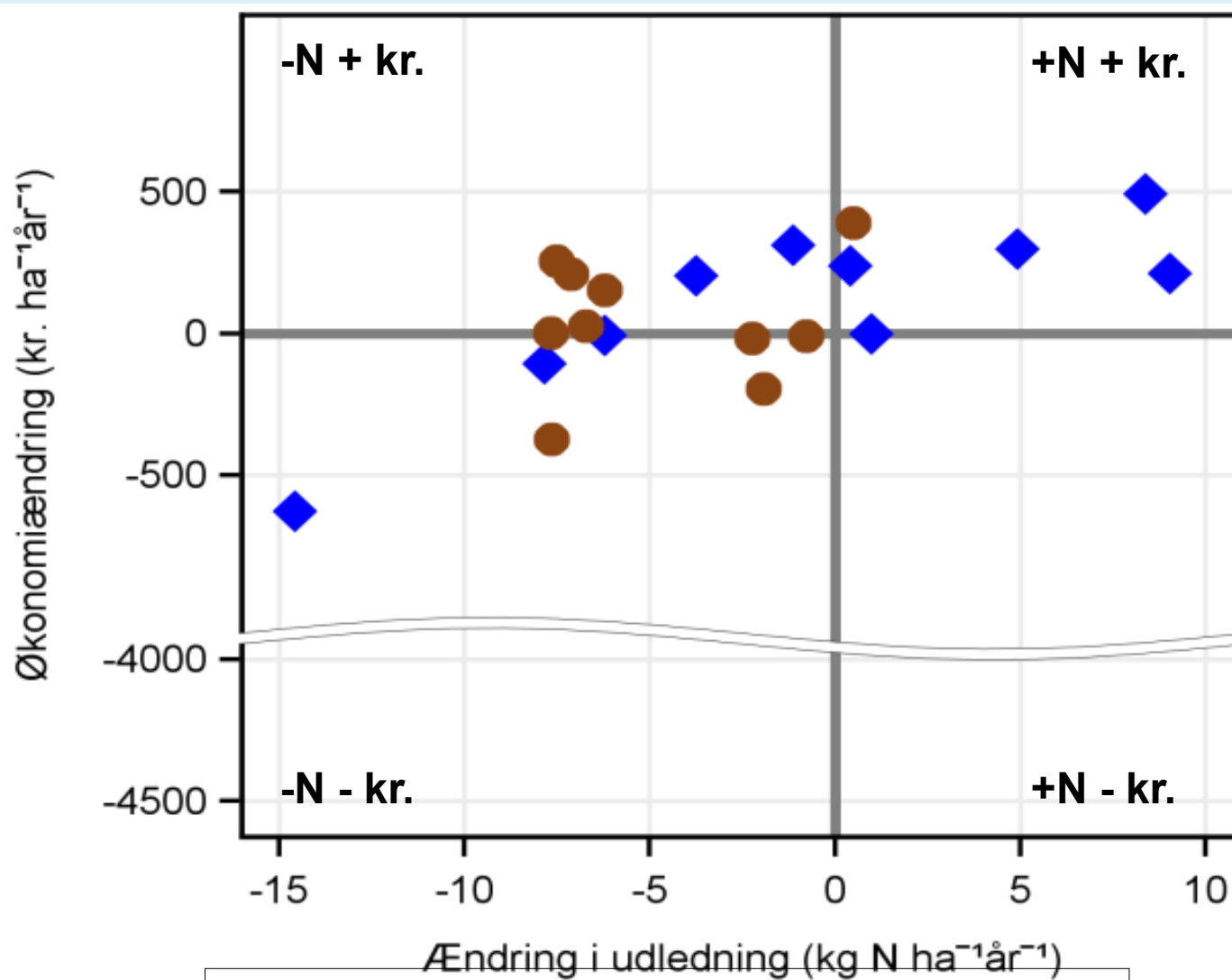
3 mindre N
5 mere N

VM:
7 bedre kr.
1 status quo

5 mindre N
2 mere N

◆ Udledningsmodel ● Virkemiddelmodel

Filsø 11% mindre N-udledning

UM:

8 bedre kr.

2 taber kr.

5 mindre N

5 mere N

VM:

4 bedre kr.

3 status quo

2 taber kr.

9 mindre N

1 mere N

KONKLUSION FOR BEDRIFTERNE I PILOTPROJEKTET

- Differentieret arealregulering: flere bedrifter (50-90 %) får en bedre økonomi mens N-udledning er status quo eller bliver mindre for oplandet
- At landmændene vælger mellem den brede vifte af virkemidler, hvor efterafgrøder og tidlig såning er favoritter.
- Udledningsmodellen giver størst forskel mellem bedrifterne, mange vinder en bedre økonomi, få bedrifter kan ikke opretholde en rentabel landbrugsproduktion

DET HAR VI FÅET MERE VIDEN OM

- Projektet bidrager til mere **viden om, hvordan landmanden vil agere** ved forskellige målsætninger for recipienterne (scenarier), med hensyn til valg af frivillige virkemidler, afgrøder, og andre bedriftstiltag.
- Projektet har belyst, **hvordan de enkelte bedrifter vil blive berørt af mekanismerne i modellerne.**

DET HAR VI LÆRT

- Landmænd og konsulenter har i vid udstrækning formået at benytte mulighederne i de to modeller til at komme til at gøde efter afgrødernes behov
- Alle har lært af en mere virkelighedsnær afprøvning af reguleringsmodellen
- Det koster penge og fleksibilitet når kravene er store
- Der er mange der vinder – men også nogle der taber på målrettet regulering (som forventet)
- Målrettet regulering vil alt andet lige øge bureaukratiet

NÆSTE SKRIDT I DEN MÅLRETTEDE REGULERING

- Der er nedsat et tværministerielt udvalg der ser på reguleringsmodeller, vandplanskrav og omfordeling

BEHOV FOR AT FOKUSERE MERE PÅ

- Yderligere indsats udenfor markfladen (oplandsindsatser)
- Flere virkemidler
- Økonomisk kompensationsmodel
- Og fuld fokus på målene – reguleringsmodellen kan blot (om)fordele indsatsen der skal gøres

